

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton panaszt terjesztett elő, a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés kapcsán. A Panaszos kérte, hogy a rendőri intézkedés elleni kifogásait a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos panaszában előadta, hogy az intézkedés napján az éjszakai órákban megjelent az Rendőrkapitányság 2 fő rendőre az ingatlana előtt és közölték vele, hogy bűncselekményt követett el (garázdaság), ezt követően személyazonosságának igazolására szólították fel, majd a „be nem zárt” kapun keresztül „berontottak” az ingatlan területére, ahol bántalmazták.

A rendőrök hátrabilincseltek a kezeit és megakadályozták abban, hogy okmányait magához vegye, illetve abban, hogy az ingatlanját bezárja.

A rendőrautóhoz „húzták”, személyi szabadságában akadályozták, majd a gépkocsiban mellette helyet foglaló rendőr bántalmazta és az emberi méltóságában megalázva trágár szavakat használt vele szemben.

A rendőrséghez történt megérkezéskor a szolgálati gépjárműből „mint egy kutyát kihúzták”, majd egy „előállítóba belökték”, ahol ismételten bántalmazták.

A rendőrök az előállító helyiségben tartózkodása alatt állandóan figyelték, trágár hangos „beszólásukkal” az emberi méltóságában megalázták, illetve az ajtót többször kinyitva fenyegetőztek vele szemben.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat kifogásolta:

- előállítását;
- bilincselését;
- a rendőrök hangnemét;
- bántalmazását, fenyegetését, illetve a rendőrségi gépjárműbe történt be- és kiszállításának körülményeit.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében biztosított emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyes szabadsághoz, a VI. cikkében rögzített személyes adatok védelméhez, illetve magánlakás sértetlenségéhez, a XX. cikkben foglalt testi-lelki egészséghez, valamint a XXIV. cikkében rögzített tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedés helyszínén felmerült annak a gyanúja, hogy a Panaszos jogellenes cselekményt, vagy cselekményeket követett el, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. Ezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Panaszos ingatlanjának területén foganatosított rendőri intézkedés kapcsán nem sérült a magánlakás sértetlenségéhez fűződő alapvető joga. A Panasztestület szerint a Panaszos igazoltatása, majd előállítása megfelelő jogalap birtokában került végrehajtásra.

Az intézkedés hangneme tekintetében a Panasztestület nem tartotta megállapíthatónak az emberi méltósághoz való jog sérelmét. A bilincselés kapcsán ugyanakkor arra a megállapításra jutott, hogy az megfelelő jogalap nélkül került foganatosításra, amely sértette a Panaszos testi épséghez, illetve az emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- a Panaszos panaszbeadványa;
- a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése;
- a Rendőrőrs rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolása;
- a Rendőrőrs hivatalos feljegyzése;
- a Rendőrőrs tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- a Rendőrőrs tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- a Rendőrőrs jelentése;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének átirata;
- a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya nyomozást megszüntető határozata;
- a Rendőr-főkapitányság vezetőjének átirata.

III.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a postai úton eljuttatott panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem

meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

IV.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a Panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amely előzmények a II. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

A Rendőrkapitányság munkatársai gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el a Rendőrőrs illetékességi területén.

Rádión keresztül utasítást kaptak a Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjától, hogy vonuljanak az intézkedés helyszínére, ugyanis telefonon keresztül bejelentés érkezett, hogy azon az útszakaszon a Panaszos a közterületen garázdálkodik, üti-veri az ingatlanok kerítéseit és közben hangosan ordibál.

A helyszínre érkezett rendőrök adatgyűjtést végeztek, melynek során meghallgatták a bejelentőket, akik az alábbi tájékoztatást adták.

Az egyik bejelentő az utca felől erős kutyaugatásra lett figyelmes, ezért kinézett családi házának ablakán és azt látta, hogy szemközti szomszédjának kerítésénél áll a Panaszos és egy bottal a kezében ingerli a szomszéd kutyáját. Ezek után a Panaszos átment az utca szemközti oldalára – bejelentő kerítéséhez –, majd az ő kutyáját is ingerelni kezdte. Ekkor Ő kinyitotta családi házának ablakát és egy elemlámpával a Panaszosra világított és megkérte, hogy hagyja abba amit csinál, ugyanis a családja felébredt, gyermekei megijedtek és egyébként is pihenni szeretnének. A Panaszos erre azt válaszolta, hogy „kussoljon”, mert ő egy „sztárüggyvéd”, tisztában van a jogaival és mindenkit fel fog jelenteni, majd elindult. A Panaszos pár házzal arrébb megállt és ismételten egy kutya ingerlésébe kezdett.

Egy kis idő (kb. 30 perc) elteltével bejelentő a másik út irányából nagy zajra és ismételt kutyaugatásra lett figyelmes. Az ablakon kinézve azt tapasztalta, hogy a Panaszos a járdán gyalogol, bot van a kezében, amelyet a kerítések oldalán végighúz és ezzel nagy zajt, illetve kutyaugatást okoz. A Panaszos egészen az út végéig folytatta a zajkeltést, majd megállt és ütlegelni kezdte a kerítést, eközben ordibálva ingerelte az ott lévő kutyát. Ezek után a Panaszos visszaindult, majd megállt bejelentő családi háza előtt, ahol a kerítés ütlegelésébe kezdett, majd a nála lévő bottal többször a kutyája felé ütött, illetve szúrt. Bejelentő családja ismételten felébredt és nagyon megrémültek a történetek miatt. Bejelentő ekkor telefonon keresztül bejelentést tett a rendőrségre. A bejelentést követően elindult a kapuja irányában, amikor is a Panaszos észrevette őt és gyors léptekkel elindult a saját háza felé, de eközben a nála lévő botot a kerítések oldalán húzta és ezzel ismételten nagy zajt okozott. Ekkor egy másik szomszéd (a másik bejelentő) is kijött a házából és kikiabált a Panaszosnak, hogy hagyja már abba a magatartását, mert nem tudnak pihenni. A Panaszos erre ordibálni kezdett, hogy ő egy „sztárüggyvéd”, mindenkit fel fog jelenteni. Ezek után a első bejelentő ismételt bejelentést tett a rendőrségre.

¹ Pl.:

1/2004. Büntető jogegységi határozat,
BH2009. 230,

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

A rendőrök által meghallgatott másik bejelentő megerősítette az elmondottakat.

V.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Előállítás

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

*„(1) A rendőr a feladata ellátása során
a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,”*

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

*„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”*

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontja szerint:

*„(1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve
h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;”*

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 216. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (3) bekezdése szerint:

„(3) Ha az intézkedés alá vont a rendőr felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő rendőr „A törvény nevében!” felszólítással figyelmezteti, hogy szigorúbban lép fel.”

A határozat IV. részében ismertetett előzmények alapján megállapítható, hogy a Rendőrkapitányság munkatársai * órákor az Rtv. 13. § (1) bekezdésben rögzített intézkedési kötelezettségükből adódóan jelentek meg a bejelentésben szereplő helyszínen.

A helyszínen végzett elsődleges intézkedés alkalmával adatgyűjtés és tanúkutatás került végrehajtásra.

A rendőrök a határozat IV. részében ismertetett előzményi adatok birtokában okkal feltételezték, hogy a Panaszos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy (*Btk. 339. § (1) bekezdés - garázdaság*).

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja adta felhatalmazás alapján a közrend és közbiztonság védelme érdekében, bűnüldözési célból szükségessé vált a Panaszos személyazonosságának a megállapítása.

Mindezekre tekintettel a rendőrök megjelentek a Panaszos ingatlana előtt. A Panaszos a rendőrök által adott hangjelzésre lakóházából kijött, majd a kerítésen belül maradván a bejárati kapuhoz ment. A rendőrök a kapcsolatfelvételt követően – a bejelentés kapcsán – kérdőre vonták a Panaszost, aki elmondta, hogy idegesítik az utcában élő kutyák, mert nem tud úgy sétálni az utcában, hogy azok meg ne ugassák őt.

A rendőrök ezt követően – figyelemmel az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontjára – személyazonosságának megállapítása végett igazolásra szólították fel a Panaszost, aki az igazolást megtagadta, a többszöri rendőri felszólítás ellenére nem volt hajlandó igazolni magát, a jogszerű rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedett.

Az intézkedő rendőrök a Szolgálati Szabályzat 5. § (3) bekezdés alapján, „A törvény nevében!” szavak használatával felszólították a Panaszost az együttműködésre, amelyre a Panaszos nem reagált.

A Panaszos által tanúsított magatartás alapján felmerült a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetésének a gyanúja is.

Tekintettel arra, hogy a Panaszos a többszöri rendőri felszólítás ellenére az igazolást megtagadta, ezzel a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését továbbfolytatta, ezek alapján a rendőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontja adta felhatalmazás alapján – a csukott, de kulcsra nem zárt kapun keresztül – beléptek a Panaszos ingatlanjának területére, majd – bilincselését követően – az Rtv. 33. (2) bekezdés a) és b) pontjainak alkalmazási lehetőségére tekintettel, megkezdték előállításának foganatosítását.

Megállapítom, hogy a rendőrök a személyazonosság megállapítása, illetőleg a cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, továbbá a Panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának igénye alapján indokoltan, kellő jogalappal döntöttek a Panaszos előállítása mellett, ezek alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

A Panasztestület – a személyes szabadságot korlátozó intézkedés kapcsán – arra a megállapításra jutott, hogy az előállítás végrehajtása kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában került végrehajtásra.

A panaszpont elbírálása kapcsán fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Panaszost több alkalommal felszólították arra, hogy az intézkedő rendőrökkel működjön együtt és igazolja magát. A felszólítások ellenére a Panaszos megtagadta az együttműködést, holott az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében – „*A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmességni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.*” – a rendőr „utasításának” engedelmességni kellett volna.

A Legfelsőbb Bíróság egy másik eset kapcsán korábban megállapította, hogy: „*(...) a felperes rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételével fejezheti ki egyet nem értését az ellene foganatosított intézkedéssel szemben, azonban a helyszínen – ellenszegülésével – nem bírálhatja felül a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításnak egyet nem értés esetén is köteles eleget tenni.(...).*”²

2.) Bilincs

Az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján:

„*A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*
b) támadásának megakadályozására,
c) szökésének megakadályozására,”

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése szerint:

„*(1) A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.*”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján:

„*(4) A bilincselés módjai:*
b) kezek előre vagy hátra bilincselése,”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pont aa) alpont második fordulata alapján:

„*(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy*
aa) (...), vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,”

A bilincselés alkalmazása kapcsán fontos hangsúlyozni az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolást, mely szerint a bilincs alkalmazása a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, tehát alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet.

² Lásd: BH2009. 382 – Az előállítás jogszerű annak a szabálysértést elkövetőnek, aki a rendőri intézkedésnek ellenszegül, és a demonstráció szándékával nem hagy fel (1994. évi XXXIV. törvény 33. §, 92.§, 93. §, 1989. évi III. törvény 2. §)

Az intézkedést foganatosító rendőrök – a csukott, de kulcsra nem zárt kapun keresztül – beléptek a Panaszos ingatlanjának területére, majd az Rtv. 61. § (1) bekezdése alapján figyelmeztették a Panaszost, hogy bilincselést fognak vele szemben végrehajtani, amelyet a Panaszos tudomásul vett.

Ezt követően a támadás, a szökés megelőzése érdekében – az Rtv. 48. § b) és c) pontjai adta felhatalmazás alapján – hátra helyzetben bilincselést alkalmaztak vele szemben, melynek során figyelemmel voltak a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) a) pont aa) alpont második fordulatára, illetőleg a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontjára.

Álláspontom szerint a határozat IV. részében, illetve a határozat V. részének 1. pontjában tett megállapításokat figyelembe véve a rendőrök – a beszerzett adatok birtokában – joggal feltételezték, hogy a Panaszos megpróbálja megghiúsítani a rendőri intézkedés eredményes befejezését, esetlegesen támadólag lép fel, vagy megpróbálja kivonni magát a rendőri intézkedés alól.

A rendőrök a Panaszos magatartását illető feltételezéseiket a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, illetve a Rendőrörs jelentésekben rögzítették. A jelentések szerint a Panaszos által tanúsított magatartás magában hordozta annak a lehetőségét, hogy esetlegesen támadólag lépjen fel, vagy szökést próbáljon megkísérelni.

A jelentések kitérnek arra a fontos körülményre is, mely szerint a rendőröknek – az intézkedés időpontjában – tudomásuk volt arról, a Panaszos ellen korábban már folytattak büntetőeljárást erőszakos, hivatalos személyt érintő bűncselekmény elkövetése miatt.

Megjegyezendő, hogy a rendőr szolgálati alapfeladatát nem tudta volna úgy ellátni, ha figyelmét és erejét a Panaszossal szembeni intézkedéssel (folyamatos lefogásával) az alapintézkedés egész időtartamára, teljes mértékben leköti, ezért a testi kényszer fenntartása helyett, a megelőzés érdekében bilincset alkalmazott.

Ebben a helyzetben a bilincs az akarathajlító testi kényszer felváltására szolgált. Sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem rendelkezik arról, hogy mely kényszerítő eszközök egymáshoz viszonyítottan milyen súlyú jogkorlátozást jelentenek, mely kényszerítő eszköz minősül súlyosabb jogkorlátozásnak. Ilyen jogszabályi környezetben a hatóság az alkalmazott kényszerítő eszközök hatását vizsgálja meg, ilyen módon értékeli azok szükségességét és arányosságát.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, melynek ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés) révén képes megtörni az elszenvédőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról)

van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet. Ezért az Rtv. rendelkezése szerint a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása céljából alkalmazza-e a bilincselést.

Megítélésem szerint a rendőrök rendelkezésére álló adatok alapján okszerűen döntöttek úgy, hogy bilincseléssel tartják fent a Panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszínről eltávolítva, a rendőrkapitányságra előállítják.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a Panaszos megbilincselése kellő jogalap hiányában került végrehajtásra, amely sértette a testi épséghez, illetve az emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület álláspontjával – a fentiekben kifejtettek alapján – nem értek egyet és megállapítom, hogy a Panaszossal szemben alkalmazott bilincselés kellő jogalap birtokában jogszerűen, szakszerűen és indokoltan került végrehajtásra, mindezek alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.

3.) Hangnem

A panaszos panaszbeadványában sérelmezte, hogy az intézkedésben résztvevő rendőrök több alkalommal „trágár” módon beszéltek vele.

A rendelkezésemre álló – a II. részben felsorolt – bizonyítási eszközök, megítélésem szerint ennek az ellenkezőjét bizonyítják, miszerint a Panaszos sértő módon beszélt a rendőrökkel és az együttműködés minden formáját elutasította.

Megállapításomat az alább felsorolt bizonyítási eszközök támasztják alá:

- a Rendőrőrs hivatalos feljegyzése;
- a Rendőrőrs tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- a Rendőrőrs jelentése;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének átírata;
- a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya nyomozást megszüntető határozata.

Megállapítható, hogy a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentésektől eltérő bizonyíték nem merült fel. Figyelemmel a – a Pp. jelen határozat III. részében kifejtett – hivatkozott rendelkezésére is, az azokban foglalt tényekre vonatkozó ellenkező bizonyíték hiányában döntésem meghozatala során a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul.

Az intézkedés hangneme tekintetében a Panasztestület nem tartotta megállapíthatónak az emberi méltósághoz való jog sérelmét.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

4.) Bántalmazás, fenyegetés, illetve a rendőrségi gépjárműbe történt be- és kiszállítási körülményei

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 29. § a) pontja szerint:

„29. § Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:

a) a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény,”.

A Panaszos panaszbeadványában azt állította, hogy a rendőri intézkedés alkalmával a rendőrök őt megfenyegették, több alkalommal (az intézkedés helyszínén, a szolgálati gépjárműbe történt beszálláskor, a gépjármű utasterében, a gépjárműből való kiszálláskor, illetőleg a rendőrkapitányságon) különböző módon bántalmazták.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos állítólagos bántalmazása és megfenyegetése büntetőeljárás keretében vizsgálendő, ezért jelen közigazgatási hatósági eljárás keretein belül – hatáskör hiányában – annak elbírálása nem volt lehetséges.

Megjegyzendő, hogy a Panaszos panaszbeadványa kapcsán a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya a Be. rendelkezései alapján nyomozást rendelt el, amelyet határozattal megszüntettek, tekintettel arra, hogy a nyomozás adatai alapján bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható. A Panaszos a megszüntető határozat ellen panasszal élt, amelynek elbírálása a Legfőbb Ügyészség Kiemelt Katonai Ügyek Főosztályán jelenleg folyamatban van.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV cikk, VI. cikk, XX. cikk és a XXIV. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés II. fordulata, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 39. § (1) bekezdés h) pontja, 48. § b) és c) pontjai, 61. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93. § (6), (7) bekezdése;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 339. § (1) bekezdése;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216. § (1) bekezdése;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (3) bekezdése, 41. § (4) bekezdés b) pontja, 41. § (6) bekezdés aa) pontja;
- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) pontja.

Budapest, 2015. december 04.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos**